

**NEW ROLE OF PHARMACIST IN STRENGTHENING
CONSUMER PROTECTION ACTIVITIES
IN THE COMMUNITY**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE IN PHARMACY
(PHARMACY ADMINISTRATION)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2008**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

บทบาทใหม่ของเภสัชกรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
ในชุมชน

(NEW ROLE OF PHARMACIST IN STRENGTHENING CONSUMER
PROTECTION ACTIVITIES IN THE COMMUNITY)

ผณินชิตา มุสิกไชย 4736938 PYP/M

ภ.ม. (บริหารเภสัชกิจ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วิจิต เปานิล, ปร.ด.(สังคมศาสตร์และสาธารณสุข), เพชรรัตน์
พงษ์เจริญสุข, Ph.D (PHARMACY ADMINISTRATION)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการทำงาน ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค ของชุมชนที่
มีการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการทำงานในปัจจุบันและความพร้อมของเภสัชกร
ในการปรับเปลี่ยนแนวทางทำงานคุ้มครองผู้บริโภคในชุมชนและ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางในการทำงานของเภสัช
กรในการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคในชุมชนที่มีความเหมาะสมกับชุมชน

โดยกลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชุมชนที่ทำงานคุ้มครองด้านสุขภาพ จำนวน 8
ชุมชน และเภสัชกรประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ทำงานคุ้มครองสุขภาพในชุมชน จำนวน 67 ราย จาก 14
จังหวัด โดยในกลุ่มชุมชนที่ทำงานคุ้มครองด้านสุขภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งทางการ ส่วนเภสัชกรประจำ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดใช้การส่งแบบสอบถามให้ตอบด้วยตนเอง

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ชุมชนที่ทำงานคุ้มครองด้านสุขภาพ พบว่า มีรูปแบบการทำงานที่
แตกต่างกันไปโดยเปลี่ยนไปตามความสนใจของคนในชุมชนหรือผู้จัดการณรงค์ในชุมชนนั้นๆ ได้แก่ องค์กร
อิสระ หรือหน่วยงานภาครัฐ ปัญหาในการดำเนินงานคุ้มครองด้านสุขภาพในชุมชนจากมุมมองของชุมชน แบ่ง
ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามความรุนแรงของปัญหา คือ ปัญหาที่มีความรุนแรงมาก ได้แก่ ขาดข้อมูลและบุคลากรในการ
ทำงาน และขาดประสบการณ์ในการเขียนโครงการและการรายงานผลการทำงานเพื่อเสนอต่อแหล่งทุน ส่วน
ปัญหาที่มีความรุนแรงน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ ขาดงบประมาณในการทำงาน ขาดความตระหนักของคนในชุมชน
ในเรื่องปัญหาสุขภาพ การขัดผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มในชุมชนจากการทำงานคุ้มครองด้านสุขภาพ 2) เภสัช
กรประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พบว่า สาเหตุที่เภสัชกรทำงานคุ้มครองสุขภาพในชุมชนเนื่องมาจากได้รับ
มอบหมายงานตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของปัญหาที่เกิดจากการทำงานคุ้มครองสุขภาพใน
ชุมชนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามความรุนแรงของปัญหาที่พบในการทำงานคือ ปัญหาที่มีความรุนแรงมาก ได้แก่
ขาดงบประมาณและบุคลากรในการทำงาน การควบคุมและปรับใช้กฎหมาย และนโยบายกับชุมชน ส่วนปัญหาที่
มีความรุนแรงน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การขาดการศึกษา ขาดความร่วมมือของชุมชนในการทำงานและปัญหาด้าน
ความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างเภสัชกรและคนในชุมชน

เพื่อให้การทำงานคุ้มครองด้านสุขภาพประสบผลสำเร็จ ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่าง เภสัชกร
ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ชุมชนและฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องในแต่ละชุมชนเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมใน
การจัดโครงการคุ้มครองสุขภาพภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับแต่ละชุมชน

107 หน้า

NEW ROLE OF PHARMACIST IN STRENGTHENING CONSUMER PROTECTION ACTIVITIES IN THE COMMUNITY

PANINCHISA MUSIKACHAI 4736938 PYPA/M

M.Sc. IN PHARMACY (PHARMACY ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORS: WICHIT PAONIL, Ph.D. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCE), PETCHARAT PONGCHAROENSUK, Ph.D. (PHARMACY ADMINISTRATION)

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study patterns of health protection activities in communities, 2) to study the situation and trend in developing consumer protection activities among pharmacists in provincial health offices, and 3) to develop a new direction for pharmacists in the provincial health offices in regards to health protection that is suitable in the community context.

The study was focused on 2 aspects; community aspect (8 communities) and pharmacist in the provincial health office aspect (67 persons from 14 provincial health offices). Data collection was done with informal interviews in the community and self administered questionnaires for pharmacists in provincial health office.

The results of this study were divided in 2 sections: First, in section on community, the styles of working differed in each area. The aim of consumer protection activities depended on people's interest or on those who inspired the campaign (NGOs, or governmental organizations). Problems in conducting health protection activities, from the view point of communities, were classified in 2 groups by the severity of problems: High severity group was about lack of basic information and manpower, and not having enough experience in developing project proposals and reporting progress to the funding agent. Mild to moderate severity group was about the deficiencies of budget, unawareness of their health problems and conflict of interest of people in that community. Second, in the section on the pharmacist; the pharmacist was assigned to this job because of the policy of the Ministry of Public Health. The problems in developing health protection activities with the community were also classified into 2 groups: high severity group was about lack of manpower and budget, unsuitable laws and problems in policy regulation. Mild to moderate severity group was about educational level and degree of participation of people in community, and the different view points in health protection activities between officers and people in communities.

For the success of community health protection, a number of health protection projects should be developed with the cooperation of pharmacists in provincial health offices, people in the community, and other third parties. The activities should be created with concern for the different context of each community.

KEY WORDS: HEALTH PROTECTION, CONSUMER PROTECTION, PHARMACIST, PROVINCIAL HEALTH OFFICE

107 P.